

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100292

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-05-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мороз Сергій Юрійович

2. Moroz Serhii Yuriiiovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 202

Назва наукової спеціальності: Захист і карантин рослин

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-05-2023

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю Науково-виробнича фірма "Агросвіт"

Код за ЄДРПОУ: 23233729

Місцезнаходження: вул. Межева, будинок 2/1, смт. Приютівка, Олександрійський р-н., Кіровоградська обл., 28034, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.004.072

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, м. Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, м. Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.37, 68.37.29

Тема дисертації:

1. Внутрішньостеблові фітофаги соняшнику, особливості біології, екології та контроль їх чисельності в Степу України
2. Intra-stem Phytophagous of Sunflower, Features of Biology, Ecology and their Management in the Steppe of Ukraine

Реферат:

1. Актуальність досліджень визначається тим, що соняшник є однією з основних стратегічних сільськогосподарських культур України, що мають експортне спрямування й забезпечує продовольчу безпеку. У результаті обстежень посівів соняшника було виявлено значну частку рослин із порожистим стеблом – такий ефект міг проявитися за умов значної кількості опадів протягом вегетаційного періоду або зрошення. Загальна порожистість складала 30 % на контрольних площах – без підживлення і до 22 % за звичайної технології підживлення сечовиною у фази 2-х, 6-ти та 10-ти справжніх листків. Втрати урожаю у варіантах досліджень коливалися від 1,41 до 2,92 т/га відповідно. Причинами зменшення урожайності виявилися мінімальні показники продуктивності рослин соняшнику, водночас рослини з порожистим

стеблом часто вилягали, що створювало додаткові втрати при збиранні урожаю. Характерним було й те, що в порожистих стеблах зустрічалася виключно соняшникові шипоноски *Mordellistena parvula* Gyll., а личинки соняшникового вусача *Agapanthia dahli* Richt. не виявлялися. Останнє було наслідком зменшення трофічної бази – у порожистих стеблах потужності зовнішнього шару («кільця»), проте цієї сформованої частини серцевини виявилось достатньо для розвитку личинок *Mordellistena parvula* Gyll. і недостатньо для розвитку *Agapanthia dahli* Richt. Встановлено, що чисельність шипоноски – 5,27 екз./роsl. фактично не впливала на врожайність рослин із виповненим стеблом (4,46 т/га). Застосування сечовини в комплексі з мікромінеральним живленням та системним інсектицидом на 28 % зменшувала прояв порожистості. За оранки останній можна не застосовувати, а за дискування – рекомендується, як страхування екологічного методу (пригнічення популяцією вусача популяції шипоноски), для послаблення резервації шипоноски. Отже, зменшення відсотку порожистих рослин з одного боку сприяло збільшенню урожаю, з іншого – зменшувало резервації популяції шипоноски, що досягається регуляцією режиму зрошення або застосування комплексу мікромінерального живлення.

2. The relevance of research is determined by the fact that sunflower currently remains one of the main strategic agricultural crops of Ukraine, which are export-oriented and ensure food security. During the research years, a significant proportion of plants with a hollow stem was found, that depended on rainfall during the growing season and irrigation. The level of hollow stem reached up to 30% on the control area - without feeding, and up to 22 % under the usual technology of feeding by urea in the phases of 2, 6 and 10 true leaves. Crop losses in research variants ranged from 1.41 to 2.91 t/ha, respectively. The reasons for the productivity decrease were the productivity of plants, which often lay down with a hollow stem, that created additional losses during harvesting. In hollow stems, only *Mordellistena parvula* Gyll. was found, and *Agapanthia dahli* Richt. was not detected. This reflected the decrease in the trophic base - in hollow stems, the power of the pith outside layer («ring») was sufficient for the development of *Mordellistena parvula* Gyll. larvae and insufficient for the development of the *Agapanthia dahli* Richt.. It was established that the number of *Mordellistena parvula* Gyll. 5.27/ plant actually does not affect the yield, which was 4.46 t/ha. The usage of urea in a complex with micromineral nutrition and a systemic insecticide reduced the level of hollow stems. For plowing, the latter could not be used, but for disking - it is recommended as an ecological method insurance (suppression of the population of the *Agapanthia dahli* Richt. by the *Mordellistena parvula* Gyll. population), to weaken the reservation of the *Mordellistena parvula* Gyll.. Therefore, the decrease in the percentage of hollow plants on the one hand contributed to the increase in yield, on the other hand - the decreased in the reservation of *Mordellistena parvula* Gyll., which was achieved by regulating the irrigation regime or using a complex of micromineral nutrition.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Доля Микола Миколайович
2. Dolya Mykola Mykolaiovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 16.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стригун Олександр Олексійович
2. Stryhun Oleksandr Oleksiiovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 16.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Станкевич Сергій Володимирович
2. Stankevych Serhii Volodymyrovych

Кваліфікація: к. с.-г. н., 16.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Писаренко Віктор Микитович

2. Pysarenko Viktor Mykytovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондарева Леся Михайлівна

2. Bondarieva Lesia Mykhailivna

Кваліфікація: к. с.-г. н., 16.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бабич Анатолій Григорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бабич Анатолій Григорович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.